

Wandelen met oog voor de natuur:

Op 8 november startte onze wandeling bij de Essenburg, in het weiland werden we begroet door een jonge ree, op zijn gemak nam hij ons waar.

Na een kilometer kwamen wij aan in het Barrebos, een idealistische enclave nabij Hulshorst. De stichter hiervan, Theo Holdert, was secretaris geweest bij Frederik van Eeden. Frederik van Eeden had Walden opgericht en Theo Holdert wilde zijn eigen Utopia.

In september 1924 werden de landerijen van Groot Essenburg geveild en Theo kocht voor 1650 gulden bijna 3 hectare grond. Een half jaar later kocht hij er nog meer bij. Twaalf hectare grond had hij, zonder bomen, die kon hij niet meer betalen. Er werd een huis gebouwd en later kwamen er hutten bij. Zonder waterleiding en zonder elektriciteit. Wel met een moestuin. De Nieuwe Soberheid.

Men kon hier een teruggetrokken leven leiden.

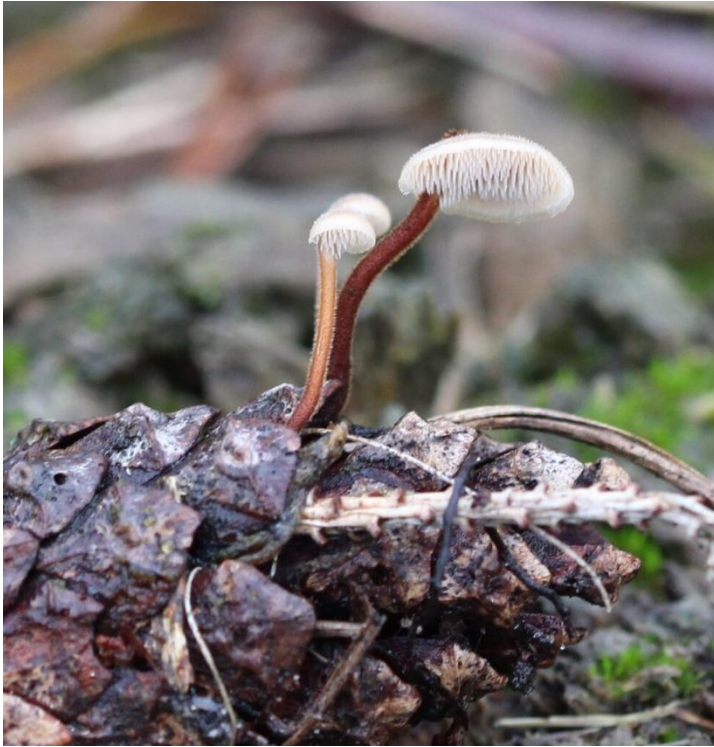
In de Tweede Wereld oorlog werden hier onderduikers verstopt en was het een toevluchtsoord voor oorlogsmoede mensen.

Vervolgens wandelden we langs de tochtsloot naar de Bloemkampen, wat mooi hersteld is door Natuurmonumenten. We stonden bij de monding van de Hierdense Beek en genoten van het uitzicht bij de Uitkijktoren Hierdense Beek. Langs klinkerpaden en een aantal monumentale boerderijen eindigde onze wandeling.

Ronde huis paddenstoelen excursie

De regen trotserend trokken 15 personen richting Ronde huis in het Zandenbos bij Nunspeet.

Dat was op zaterdag 4 november. Er werden 36 soorten paddenstoelen gevonden. Daar waren een grote sponszwam, een oorlepelzwam en een zwartvoetkrulzoom bij.

Verslag vogelexcursie Hierden, Hoophuizen en Polsmaten

Zaterdag 14 oktober reden we om half tien vanaf de rotonde bij Hierden op de doodlopende Oostermeen weg. Bij het zogenaamde "kerkepadje" zagen we een groepje Putters vliegen die later in de zaadknoppen van akkerdistels zaten te pikken. Via het brugje over de Hierdense beek liepen we naar het torentje met uitzicht over het Veluwemeer. Ver weg groepen Zwanen te zien. Waren dit Kleine zwanen of Knobbelzwanen? Nadat we met een telescoop alle snavels bekeken hadden bleken het uitsluitend Knobbelzwanen te zijn. Tussen de zwanen een groepje Brilduikers. Een paar jaar geleden zagen we half november ook groepen Kleine zwanen. Over de weilanden vlogen groepjes Kievieten en Spreeuwen. We vervolgden de excursie naar het vogelscherp bij Polsmaten. De wind was helaas erg toegenomen en door de herfstvakantie erg druk met windsurfers. Vogels alleen op grote afstand te zien. Door de harde wind en hoge golven zagen we af van een bezoek aan camping Hoophuizen en stopten we de excursie om twaalf uur.

Samenvattend: oktober te vroeg voor veel wintergasten en door de herfstvakantie erg druk op het water.

Paddenstoelen excursie Speulderbos

Op 30 september kwamen 21 personen naar het Speulderbos op zoek naar paddenstoelen.

Deze wandeling startte op een andere parkeerplaats dan andere jaren, maar kwam wel weer op

Dezelfde locatie uit. Er werden 45 soorten paddenstoelen gezien waaronder de vermiljoenhoutzwam en de zadelzwam.

Verslag vogelexcursie per fiets langs Groene Kruispunt en Delta Schuitenbeek

Op zaterdag 16 september vertrokken we met negen belangstellenden en met bijzonder mooi weer om negen uur vanuit Ermelo en Harderwijk om langs het Harderwijkse Crescentpark te rijden. Hier hebben we even stilgestaan bij de wand voor Oeverzwaluwen. Alle meer dan 100 gangetjes waren al verlaten en ook dit jaar is het broedsucces heel goed geweest. Volwassen en jonge zwaluwen hadden dit gebied al verlaten.

Vervolgens reden we langs de Natuurtuin en het Randmeer richting Horst. Daar waar in de winter regelmatig IJsvogels worden gezien was nu naast groepen Knobbelzwanen niet veel waar te nemen.

Vorbij Horst volgden we het gebied van het zogenaamde Groene Kruispunt en bezochten we de nieuwe vogelhut die goed zicht geeft in het rietland langs de oever. Dit gebied is nu nog stil, evenals de gegraven watergangen. Waarschijnlijk wordt dit in de winter door veel vogels bezocht.

We bezochten daarna het gebied van de Delta Schuitenbeek waar honderden eenden in de ruime delta verbleven. Grote aantallen Tafeleenden, Kuifeenden, Krakeenden en Wilde eenden. Ook een groepje Canadese ganzen. We hoorden ook af en toe het gefluit van enkele Smienten. Uit het riet even het geluid van een Cetti's zanger. Verder in de polder op plassen groepen Wintertalingen in eclipskleed met daartussen een Watersnip. Ook een groep Kievieten en Goudplevieren.

Om twaalf uur beëindigden we de vogelexcursie die dankzij het zomerse weer best succesvol was.

Inventarisatie Watergraafsmeertje

Donderdag 20 juli hebben we, zes personen, bij mooi zonnig weer en zo'n 20 graden het gebied rondom het Watergraafsmeertje bij Garderen geïnventariseerd.

Dit meertje ligt in het kilometerhok waarvan we vorig jaar de aanwezige planten geïnventariseerd hebben. Het gebied rondom het Watergraafsmeertje is afgesloten voor publiek daarom moesten we dat vorig jaar overslaan. Nu hebben we, met toestemming, dit stuk alsnog geïnventariseerd.

Dit hok was één de witte hokken, een kilometerhokken waarvan bij Floron weinig gegevens bekend zijn.

In totaal hebben we op dat kleine stukje 44 soorten gezien.

Het is een natting gebied en ligt tussen bos en een heideveld. Enkele jaren geleden zijn rondom het meer veel bomen gekapt. Naast de opschot van bomen groeide er ook de dop- en struikhei.

In het meer lagen veel lichtroze waterlelies, heel mooi. Maar ook groeide er massaal moeraswolfsklauw, waternavel en het waterdrieblad. Naast de algemene voorkomende soorten hebben we ook veel zonnedauw gezien. En veel grassen en russen. Van deze soorten was het af en toe lastig om echt de juiste naam vast te stellen.

Al direct hoorden we witgatjes, alweer op weg naar het zuiden voor de overwintering, vrolijk fluiten. Er waren veel paddenstoelen, zoals de aardappelbovist, de parelamaniet. En de kuifsprinkhaan, de wespenspin met zijn 'trappetjes'.

Op de terugweg zagen we midden op een zandpad nog een heel veld met grondsterren.

Excursie grote vuurvlinder

Vol verwachting begonnen we, 15 juli, aan onze excursie naar de Weerribben, op zoek naar de Grote Vuurvlinder. Het was goed weer: wolkje, zonnetje en een heerlijke temperatuur. We liepen langs een bloemrijke berm met kattenstaarten, de nectarplanten bij uitstek waar de grote vuurvlinder zo van houdt. In de verte zagen we een paar mensen met fototoestellen in de weer. Het zou toch niet waar zijn, daar al een grote vuurvlinder? We hadden nog maar amper 1 meter gelopen of daar troffen we al een grote vuurvlinder aan op een kattenstaart. De vlinder zat met zijn vleugels dichtgeklapt heel rustig nectar te drinken. Hij liet zich dan ook uitgebreid fotograferen. De dag kon al niet meer stuk en deze vlinderexcursie was nu al meer dan geslaagd. Maar het werd nog mooier! Iets verderop troffen we nog enkele exemplaren dicht bij elkaar aan. Allemaal op een kattenstaart. Doordat het zonnetje geregeld afgewisseld werd door een wolkje, klaptten de vlinders ook nog eens hun vleugels open, zodat we zowel een mannetje als een vrouwtje konden bewonderen. Het was een prachtig gezicht. In totaal troffen we bij een en dezelfde berm 5 grote vuurvlinders aan!

Er bloeide ook veel wederik, goed voor de slobkousbij, waarvan we slechts 1 exemplaar in actie zagen rond de plant. We zagen nog bruine zandoogjes, typische bermvlinders, maar ook het groot dikkopje. De kleine vuurvlinder, die verrassend veel lijkt op het vrouwtje van de grote vuurvlinder, maar dan in miniatuurvorm, namen we eveneens waar. Libellen vlogen er ook. Ze warmden zich op aan het wegdek. Schitterend waren de vuurlibellen. 's Middags liepen we nog een rondje door het Woldlakebos, in de hoop de grote weerschijnvlinder te ontdekken, maar dat bleek ijdele hoop. Het is vooral een gebied van libellen en daar wemelde het dan ook van. Bloedrode- en zwarte heidelibellen, in combinatie met de gewone oeverlibel spanden de kroon. Ook fladderden er vele lantaarntjes en enkele variabele waterjuffers en pantserjuffers rond. De aanwezigheid van vlinders viel hier wat tegen, maar we kwamen toch nog wat dagpauwogen, kleine kookwitjes, citroenvlinders en bruine zandoogjes tegen. Er werd zelfs even een grote vos gezien, en dat is dan wel weer heel bijzonder. Naar de grote weerschijnvlinder konden we slechts fluiten, maar al met al van hebben we van een prachtige vlinderexcursie genoten in de Weerribben. Voldaan sloten we de dag af op een terras.

Op zoek naar de Rivierrombout langs de IJssel bij Windesheim/Fortmond

De Rivierrombout was voor mij persoonlijk altijd al een wenssoort. Voor wie het niet weet, de Rivierrombout is een tamelijk zeldzame libel die in de vorige eeuw was uitgestorven maar vanaf de jaren '90 weer langzaam toenam. Het is ook een wat mysterieuze libel die als larve een aantal jaren in de zandige bodem van onze grote rivieren leeft en uitsluit op de oevers van deze rivieren. Als volwassen exemplaar laat hij zich heel moeilijk zien. De beste kans maak je met deze soort dan ook door te zoeken naar de lege larvenhuidjes langs de oevers van de rivieren als tastbaar bewijs dat deze soort hier ook voorkomt. Zelf had ik in het verleden al meerdere zoekpogingen ondernomen, maar steeds zonder succes.

Niet voor niets werd deze libel dus als hoofddoel van onze KNNV-excursie van donderdag 6 juli 2023 naar de IJssel beschouwd. We gingen samen op pad met enkele leden van de KNNV-afdeling Epe/Heerde. Na wat afstemmingsprobleempjes over de locatie waar we elkaar zouden ontmoeten, kwamen we uiteindelijk aan bij de IJssel ter hoogte van Windesheim. Maar waar zoek je nu naar, hoe ziet een larvehuidje eruit, welke kleur heeft het en hoe vind ik zo'n huidje van slechts 3,5 cm tussen alle andere voorwerpen op de oevers. Met 7 paar ogen moest het er een keer van komen. En ja hoor, het eerste larvehuidje werd onverwacht snel gevonden en een paar stappen verder nog een. De sfeer zat er gelijk goed in. Het eerste huidje werd uitgebreid bekeken, bestudeerd en gefotografeerd alsof het een heilig relikwie betrof. Er volgden nog veel meer huidjes en ieder van ons heeft er wel enkele gevonden. Als je het zoekbeeld eenmaal kent wordt het gelijk een stuk eenvoudiger.

Groot was natuurlijk de pret toen we een levende larve ontdekten, die net uit het water van de IJssel kwam en het strandje enkele meters op kroop, soms heel langzaam met pauzes om schijnbaar even uit te rusten en dan in eens een hele meter of meer voorwaarts. Ook nu hebben we natuurlijk weer uitgebreid bestudeerd hoe zo'n klein en kwetsbaar wezentje dit allemaal voor elkaar krijgt. Enkele tientallen meters verder vond Michiel een heuse uitsluiper. Dat wil zeggen, de huid van een larve was opengescheurd en de volwassen libel (het imago) zat op een steen in de zon te drogen, nog wat sober van kleur maar naarmate de tijd vorderde, kwamen de mooie gele kleuren tevoorschijn en spreidden zich de vleugels. Iedereen kon dit mooie verschijnsel van het uitsluipen goed zien en zelfs fotograferen. Wat hadden wij vandaag een geluk.

Ook verderop troffen we nog 2 uitsluipers aan op het strand. Eentje liet zich uitgebreid fotograferen terwijl hij met gespreide vleugels zat te drogen in de zon, maar een ander had kennelijk wat minder geluk. Toch kwam uit een schijnbaar levenloos larfje plotseling een libel tevoorschijn. Het proces verliep uitermate traag en we hadden zo onze twijfels of het wel

goed zou komen met dit diertje. Onverwachts kwam er echter toch steeds meer leven in, wat in onze groep de nodige ahhhh's en ohhhh's opleverde. Wat is het toch leuk om samen met elkaar in de natuur te vertoeven, zo veel moois te zien en elkaar te enthousiasmeren.

In totaal konden we deze dag de aanwezigheid van maar liefst 41 Rivierrombouts vaststellen aan de hand van vele larvenhuidjes, enkele aan land kruipende larven en een drietal uitsluipers. Iedereen ging aan het einde dan ook tevreden naar huis. De gezamenlijke excursie met insectenliefhebbers van de afdeling Epe/Heerde was een succes en vraagt om herhaling. Een hernieuwde zoektocht naar de Rivierrombout staat wat mij betreft volgend jaar ook weer op het programma. Gaat u ook mee?

Verslag excursie Leggelderveld (nabij Dwingeloo)

Op dinsdag 4 juli vertrokken we met acht belangstellenden met mooi weer om half negen vanuit Ermelo naar Geeuwenbrug (Drenthe) waar Ellen Smal samen met de gids Guido Nijland met koffie en koek op ons wachtte. Voor de meesten van ons is Ellen, die vele jaren lid van onze KNNV afdeling is geweest, een bekend gezicht. Vier jaar geleden heeft zij samen met Guido al eerder een excursie op het Leggelderveld geleid. Na de koffie hebben we op haar oude Drentse boerderij kennis gemaakt met de vier paarden waar zij samen met dochter en schoonzoon dagelijks voor zorgt. De boerderij staat op een paar kilometer van het excursiedoel. Omdat zij en Guido met de groep van vrijwillig landschapsbeheer voor Natuurmonumenten werken hoefden we ons niet uitsluitend tot de vaste paden te beperken en startten we bij de mooiste delen van de heide. Op een begraasd deel stonden een aantal pollen van Jacobs kruiskruid met daarop de mooie (zebra)rupsen van de Jacobsvlinder.

Lopend langs allerlei plassen met boeiende rijke vegetatie kwamen we bij een afgezet oud veenmoerasgebied met onder andere Lavendelheide en Veenbes. Omdat dit een gevaarlijk gebied is mochten we hier niet verder inlopen. We volgden daarna een pad dat is voorzien van houten vlonders, niet vanwege plassen, maar om de modderige delen met rijke begroeiing van Kleine zonnedauw te sparen. Ook was overal (dichtbij en ver weg)prachtig bloeiende Beenbreek te zien. Zie foto. Op het eind van de wandeling zijn we nog gaan kijken bij een enorme plas, het Blauwe Meer. Dit meer is gegraven voor zand voor de kalkzandsteen fabriek. In het zand komt het mineraal Glauconiet voor dat de blauw/groene kleur aan het water geeft. Voordat we het Leggelderveld verlieten hoorden we voortdurend het kenmerkende geluid van Wielewalen (met jongen?). Na nog uitgebreid gekeken te hebben naar het uitgebloeide Valkruid (Wolverlei, Arnica) sloten we de excursie af. Een fantastische tocht door dit stille deel van Drenthe.

Nadat we in de tuin van de boerderij van Ellen hebben geluncht liepen we een stukje naar het huis van onze gids Guido. Hij heeft gedurende vijftien jaren zijn enorme tuin (vele duizenden vierkante meters) omgezet in een Drents natuurgebied met heide, plassen, heuveltjes en bosjes met bijbehorende flora. Hier kregen we een interessante rondleiding over alles wat geslaagd (en ook niet geslaagd!) was. Interessant om te horen en te zien. Het was een toegift bij een geslaagde excursie.

Dank aan Guido en aan Ellen voor de ontvangst en de excursie leiding. Heel toevallig was op woensdag 5 juli bij het NPO2 televisieprogramma Noord-Zuid-Oost-West een uitgebreide uitzending over het Leggelerveld, waar Guido Nijland de presentatie deed en ook Ellen Smal als vrijwillig natuurmedewerkster even te zien was.

Verslag Excursie Leemputten en het Verbrande bos.

Op 17 juni was weer de traditionele Leemputtenexcursie nu uitgebreid met het Verbrande Bos en o.l.v. Ronald van Veen. Het was warm en zonnig weer en het gebied was erg droog. Maar gelukkig was er toch nog wel het een en ander te zien zoals een groot aantal heideblauwtjes en enkele grote dikkopjes. Er bloeiden gevlekte orchissen waaronder ook de variëteit candida en de welriekende nachtorchissen stonden ook al in bloei. De grote keizerlibel vloog voorbij en de viervlek liet zich zien, evenals verschillende azuurwaterjuffers. De stijve moerasweegbree kwam zowel in het Verbrande bos als in de Leemputten voor. In het Verbrande bos stond een prachtig groepje pilvaren. Op de foto is te zien hoe Jannekes drinkfles bezocht werd door een groot dikkopje.

e.

Activiteiten: Week van de Biodiversiteit

Zaterdag 20 mei, hebben de natuurtuinen in Ermelo en Harderwijk bezocht.

Natuurtuin Ermelo tussen de Konijnenwal en de Zandkampweg
Natuurtuin Harderwijk aan het Zeepad, vlakbij de fietsbrug over de A28.

Aansluitend was er een rondleiding door het Voedselbos, aan de Nijkerkerweg in Telgt/Ermelo.

Maandagavond 22 mei hebben we de planten aan de Lijsterlaan Ermelo geïnventariseerd. De gemeente had op het grasveld wilde bloemen ingezaaid. Op één perceel was veel zaad en op een ander veld minder zaad en op een derde veld hadden ze niets gedaan. Aan de KNNV was gevraagd dit te monitoren.

Verslag vogelexcursie Eemland

Op zaterdag 6 mei kwamen we met vijf deelnemers om kwart voor tien aan in het Theehuis Eemnes. Hier zagen we bij de ingang al een nest van een Ooievaarpaar en in de hoge bomen rond het restaurant een tiental nesten van Blauwe reigers. Bij de koffie werden we lastig gevallen door een grote groep Huismussen die veel belangstelling hadden voor koekkruiden. Er waren bovendien metalen vogels te koop. Een "vogelactief" begin van de excursie.

Daarna te voet via de Meentweg en een klaphekje over de oude Eemdijk met een aantal plassen. Hier waaien genoemd ontstaan door oude dijkdoorbraken. In het riet hoorden we steeds Rietgorzen, Kleine karekieten en Rietzangers. Watervogels waren nauwelijks te zien. Toe we verder liepen hoorden we overal het geluid van Grutto's en zagen we af en toe een klein gruttojong. In de vogelkijkhut met goed zicht op het Eemmeer hoorden we het harde geluid van een Cetti's zanger in het riet. Op het Eemmeer ondanks het mooie weer geen watervogels te zien.

Overal in de polder op mooie plaatsen een broedende Knobbelzwaan. Ook een paar keer een Gele kwikstaart, een vogeltje dat we vroeger langs de kust wel veel vaker waarnamen. In de polder borden die duidelijk maakten hoe het weiland "plas en drassig" met pompen wordt gehouden. Dit allemaal in samenwerking met een aantal boeren. Plotseling zagen we vier of vijf hazen die met elkaar aan het "slootje springen" waren. Een heel vermakelijk gezicht!

Dankzij het mooie weer en de vele Grutto's een geslaagde excursie.

Verslag van de Kievitsbloemen excursie

Op vrijdag 14 april vertrokken we met dertien deelnemers om kwart over negen om een uur later bij het (weide)gebied de Brommerd dicht bij Hasselt te zijn. In de rietlanden vlak bij de dijk hoorden we het geluid van een Blauwborst en probeerden dit beweeglijke vogeltje tegen de felle zon in te zien. Iets verder lopend over het pad zagen we links en rechts zeer veel Kievitsbloemen uitbundig in bloei. Een groot weiland als bollenland met veel rode en wat minder witte bloemen. Af en toe "tweelingbloemen" te zien. Het pad loopt dood met zicht op het Zwarte Water.

Zoeken naar de Blauwborst

"tweeling" Kievitsbloem

Ondanks de drassige weilanden hoorden of zagen we bijna geen weidevogels. Toen we teruggelopen waren naar de auto's besloot een aantal van ons nog een vogelkijkhut (de Kolken) te bezoeken. Deze ligt dicht bij Hasselt, ten westen van het Zwarte Water. Na wat zoeken vonden we de hut met zicht op een plassengebied. Naast wat eenden en het geluid van een Cettis zanger was hier helaas niet veel te zien. We besloten daarom naar huis te rijden.

Vogelkijkhut
de Kolken

Wat betreft het fraaie landschap met veel Kievitsbloemen een geslaagde excursie.

Verslag vogelexcursie Nekkeveld

Op zondag 2 april vertrokken we om kwart over acht met vijf personen te voet bij de picknick tafel halverwege Nekkeveld(weg). Hoewel het al april was waaide er een harde en ijskoude wind. Het vogelleven werd zeker niet gehinderd door de lage temperaturen. Grote aantallen Grutto's en ook Kievieten en Tureluurs waren op de natte weilanden te zien en te horen. Wanneer de wind even wat minder hard waaide lieten ook Veldleeuweriken zich horen en hoog in de lucht af en toe zien. Op het drassige weiland tientallen Smienten en Wintertalingen. Plotseling een Zomertaling! Eerst wat verder weg en wat later goed zichtbaar dichterbij.

Toen we richting buurtschap (Landgoed!) Nekkeveld liepen zagen we een grote Zeearend die met moeite tegen de harde wind invloog. Vanaf de zeedijk met zicht op het Randmeer waren door de wind en golven geen watervogels te zien. Wel hoorden we in de rietkraag het geluid van een Blauwborst, die zich door de harde wind ook niet liet zien. Teruglopend over de weg zagen we plotseling een snelle Boerenzwaluw en op het weiland een Kempphaan. Door de ijzige kou besloten we om de excursie tijdig te beëindigen. Het Nekkeveld (deel van de Arkemeenpolder) is mede door samenwerkende boeren een zeer interessant en vogelrijk gebied.

Verslag van de sneeuwkllokjes excursie

Met zes personen gingen we op 14 februari met een heerlijk zonnetje naar het landgoed Amelisweerd, sneeuwkllokjes bekijken. En die hebben we gezien, hele velden vol en op heel veel plaatsen.

De buitenste bladeren mooi wit, de binnenste bladeren met een groene vlek, in de vorm van een hartje. Hoe kan het mooier op Valentijnsdag? En daar binnenin een geel hartje met de meeldraden en helmraden.

De eerste kllokjes die we zagen waren erg groot en hadden een breed blad. Was dit het groot sneeuwkllokje? Later zagen we ook kleinere sneeuwkllokjes en met een smaller blad, was dit het gewone sneeuwkllokje? Of waren het toch allemaal dezelfde?

Het doel van de excursie was de sneeuwkllokjeslaan. Een breed graspad met heel veel sneeuwkllokjes, maar het was afgesloten. Gelukkig stond het parallelpad er ook vol mee.

Naast de vele kllokjes hebben we ook nog veel andere mooie dingen gezien en gehoord. We hebben enkele bloeiende planten speenkruid en varens gezien, een havik gehoord en enkele buizerds zien rond fladderen. En nog veel meer in een prachtige omgeving.

Het was een heerlijke dag.